

SPASITEĽ A VYKUPITEĽ

Rodinná katechéza 95-2019 (652)

www.inky.sk

týždeň po 21. 7. 2019

... ale aj o podivuhodnom parodoxe dokonalej rovnováhy „veľkosti“ a „malosti“ kresťana.

BOŽIE SLOVO:

(2 Kor 4,7-11)

Čítanie z druhého listu sv. apoštola Pavla Korint'anom: *Tento poklad máme v hlinených nádobách, aby mal Boh zvrchovanú moc, a nie my.* ⁸ *Zo všetkých strán nás sužujú, ale nie sme stiesnení; sme bezradní, ale nepoddávame sa,* ⁹ *prenasledujú nás, ale nie sme opustení; zrážajú nás, ale nehynieme.* ¹⁰ *Stále nosíme na tele Ježišovo umieranie, aby sa na našom tele zjavil aj Ježišov život.* ¹¹ *A tak kým žijeme, ustavične sa vydávame na smrť pre Ježiša, aby sa aj Ježišov život zjavil na našom smrteľnom tele.* Počuli sme Božie slovo!

ÚVAHA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 384, 472, 437, 381, porov. 495)

Dnes sa akoby kruh znova uzatvára. Týždne dozadu sme skúmali, ako si vybudovať vzťah s Kristom. Od tohto skúmania sme sa dopracovali k poznaniu našej skutočnej úbohosti, bezmocnosti, ktorú voči hriechu zažívame i k poznaniu, že jediné, čo je ako-tak v našej moci a čím sa môžeme k Pánovi obrátiť a z našej strany sa otvoriť vzťahu s Ním, sú náš rozum a naša slobodná vôľa. Pri tom sme si znovu pripomenuli aj *postoje obrátenia*, bez ktorých je kresťanstvo nemožné: *Postoje rozumu* ako sú *úbohosť, apatheia, uvoľnenosť* a ostatné, ale aj rozhodnutia *vôle*: *byť otcom a bratom, budovať archu a dom, byť v tom čo najdokonalejší.* Počas týchto posledných týždňov sme sa akoby viac zameriavali na seba. Dnes sa znova vraciame ku Kristovi. Prečo? Pretože On je „*Alfa a Omega, Počiatok i Koniec*“ (Zjv 21,6). K Nemu nielen všetko smeruje, ale z Neho aj všetko vychádza. Bez premeny nášho myslenia a rozhodnutia našej vôle by bolo nemožné vybudovať vzťah s Kristom. Ale bez Krista a viery v Neho by boli rovnako nemožné zmena našej mysle i rozhodnutie sa našej vôle. A tak Kristus je v strede všetkého a my si musíme znova uvedomiť, znova pripomenúť – a potom znova a znova, že kresťanstvo nie je možné bez Krista. Kresťanstvo nie je náboženstvo. Nie je to morálka. Nie je to súbor hodnôt ani nejaký svetonázor. Kresťanstvo – to je v prvom rade Živý Kristus. A hneď za tým vzťah so Živým Kristom, s Kristom ako s Osobou, ako s Niekým. Nie viera v Neho ako v nejakú osobnosť, ale vzťah s Ním, ako osoba s Osobou. Z tohto vzťahu – nech už je na počiatku akokoľvek primitívny, povrchný, možno čisto rozumový – sa rodí prvotná viera, z viery sa rodí obrátenie a z obrátenia sa rodí skutočná a opravdivá osobná jednota s Kristom.

O Kristovi ako o Strede všetkého – kresťanstva, sveta, Vesmíru, nášho bytia i života, hovorí nádherne sv. Bonaventúra, poctený titulom *učiteľ Cirkvi* – a ja by som to ani náhodou nedokázal povedať lepšie, než to povedal on, keď píše: „*Kristus je cesta a brána. Kristus je rebrik a povoz ako „zlutovnica položená na Božej arche“ (porov. Ex 25,17) a „tajomstvo skryté od vekov“ (porov. Ef 3,9; Kol 1,26). Kto sa pozorne pozrie na túto zlutovnicu, čiže kto sa s vierou, nádejou a láskou, nábožne, s obdivom, plesaním a uznaním, s chválou a jasotom zahľadí na toho, čo visí na kríži, ten s ním koná „paschu“ čiže prechod (porov. Ex 12,11), aby pomocou palice kríža prešiel cez Červené more (porov. Ex 14,16), z Egypta vstúpil do púšte, kde ochutnáva skrytú mannu (porov. Ex 16,32-34; Zjv 2,17), a s Kristom odpočíval v hrobe ako navonok mŕtvy, no pritom počuje, nakoľko je to vôbec na ceste možné, čo povedal Kristus zločincovi, keď pri ňom visel na kríži: „Dnes budeš so mnou v raji.“ (Lk 23,43) Pri tomto prechode, ak má byť dokonalý, treba zanechať všetko rozumovanie a celú duševnú aktivitu preniesť a premeniť na Boha. Ale toto je mystické a tajomné. To nevie nik, iba ten, kto to dostal, a nedostane to nik, iba ten, kto po tom túži, ale nik nemôže po tom túžiť, iba ten, koho až do špiku kostí rozpáli oheň Ducha Svätého, ktorého zoslal na zem Kristus. Preto hovorí Apoštol, že túto tajomnú múdrosť zjavuje Duch Svätý (porov. 1Kor 2,10). Ale keby si chcel zistiť, ako sa to deje, opýtaj sa milosti, a nie vedy, túžby, a nie rozumu, úpenlivej modlitby, a nie žiadostivého čítania, ženicha, a nie učiteľa, Boha, a nie človeka, temnoty, a nie jasnosti, nie svetla, ale ohňa, ktorý úplne zachvacuje a mimoriadnymi pomazaniami a horúcimi poryvmi prenáša k Bohu. Tento oheň je totiž Boh a táto pec je v Jeruzaleme (porov. Iz 31,9) a Kristus ju rozpaľuje žiarom svojho najhorúcejšieho utrpenia, čo vie pochopiť iba ten, kto hovorí: „Moja duša si volí šibenicu a moje kosti smrť.“ (porov. Jób 7,15) Kto miluje túto smrť, môže vidieť Boha, lebo je nepochybne pravdou: „Človek ma nemôže vidieť a ostať nažive.“ (porov. Ex 33,20) Zomrime teda a vojdeme do tmy, umlme starosti, žiadostivosti a preludy. Odídme s ukrižovaným Kristom „z tohto sveta k Otcovi“ (porov. Jn 13,1), aby nám ukázal Otca a mohli sme povedať s Filipom: „To nám postačí“ (Jn 14,8), počuť s Pavlom: „Stačí ti moja milosť“ (2Kor 12,9) a plesť s Dávidom: „Hynie mi telo i srdce, no Boh je Boh môjho srdca a podiel večný.“ (Ž 73,26) „Nech je zvelebený Pán naveky. A všetok ľud nech privolá: Staň sa. Amen.“ (Ž 106,48; porov. 89,53)“*

Poznanie seba a svojej hlbokkej a z našej strany neprekonateľnej hriechnosti, spočívajúcej v našom egoizme, nás vedie k poznaniu, že naozaj, stratení a bezmocní, potrebujeme Krista – nielen ako nejakého *pomocníka*, ako to mnohí nevedomí a neobrátení kresťania vnímajú, ale naozaj ako *Spasiteľa* (čiže Záchrancu) z našej bezvýchodiskovej situácie, ktorá, ak sa nezmení, s absolútnou istotou skončí večným zatratením – jednoducho preto, že pre tento *egoizmus* sme *neschopní Neba!* Potrebujeme Ho ako svojho *Vykupiteľa*, ktorý nás z tejto biedy, úbohých a bezmocných, vytrhne. Pretože všetko naše snaženie, všetko vzopätie nášho rozumu a našej vôle nie je viac, než ako keď *topiaci sa človek natáhuje ruky k svojmu záchrancovi*. Bez tohto „*natiehnutia rúk*“ nás Kristus nemá za čo uchopiť a zachrániť – samo osebe nás ale nikdy a nijako nezachráni. Iba Kristus, Spasiteľ, osobne!

UVAŽOVANIE

Pripomeňme si úryvok Písma z úvodu dnešnej katechézy. Pavol v ňom spája dohromady na prvý pohľad odporujúce si protiklady – pričom o nich hovorí ako o niečom, čo namiesto rozporu dokonale ladí k sebe. Podobne aj Bonaventúra. Presne toto je to, čo ako kresťania zažívame. Sme hriešnici a úplne bezmocní – ale neprepadáme zúfalstvu, pretože hľadáme na Krista, Spasiteľa a Vykupiteľa, ktorý nás od hriechu zachráni a spasí v Nebi! Ale táto skutočnosť, že sme Kristovi vyvolení a milovaní, nenaplnia nás pýchou, pretože súčasne vieme, že to nie je z nás, že sami osebe sme biedni, úbohí a pre hriech ohavní a poľutovaniahodní. Sme súčasne plní smútku a plaču nad svojim hriechom a zlobou, a súčasne plní radosti a plesania v Kristovi a z Krista. Sme súčasne veľkí i malí, súčasne silní aj bezmocní. Veľkosť nás nerobí pyšnými a malosť a pokora nás negniavia a neponižujú. Poznanie pravdy o nás a o Kristovi, prijatie seba takých, akí sme – bezmocní hriešnici – a Krista takého, aký je – Spasiteľa a Vykupiteľa, Boha – nás viedlo do dokonalosti, v ktorej je všetko jedno, všetko dokonale ladí, ako hovorí Písmo: „*On z oboch urobil jedno*“ (Ef 2,14). Mimo Krista táto dokonalá rovnováha možná nie je. Alebo v nás prevládne *pýcha* – sme namyslení na to, že sme kresťania, považujeme sa za dobrých veriacich, ktorí si všetko plnia a sú v pohode; alebo v nás prevládne *zúfalstvo* a beznádej, keď vidíme svoj hriech a svoju bezmocnosť. Oboje je ovocím Pekla. Ale ak sme v Kristovi, potom všetko dokonale zapadne do seba a zrazu žijeme v plnej a dokonalej pravde. Ako hovorí Pavol: Mŕtvi a súčasne živí, malí a súčasne veľkí, slabí a súčasne silní, plačúci a súčasne jasajúci!

ÚLOHA:

Porozprávajte sa o tom. Je toto stav mysle, v ktorom sa nachádzame? Alebo sa potácame a nakláňame tu k *pýche* (ak nevidíme seba), či naopak ku *skleslosti a zúfalstvu* (ak nevidíme Krista)? Ak hej – prečo je to tak? Prijali sme seba takých, akí skutočne sme? Hľadáme na Krista skutočne ako na Spasiteľa a Vykupiteľa? Čo je potrebné, aby sme urobili, zmenili na sebe?